

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-08-14 Nr. 429-185
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X.X. (toliau – pareiškėjas) prašymą išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. sausio 14 d. iš savo asmeninės sąskaitos banke pareiškėjas inicijavo 6 290, 20 Eur mokėjimo operaciją gavėjui *Intercar Polska* (toliau – gavėjas), siekdamas įsigyti automobilį. Mokėjimo operaciją buvo įvykdyta kaip tarptautinis pervedimas, todėl buvo apskaičiuotas 68,80 Eur komisinis mokestis. Atsižvelgiant į tai, bendra iš pareiškėjo banko sąskaitos nurašyta mokėjimo operacijos suma – 6 359 Eur (toliau – mokėjimo operacija).

2025 m. sausio 15 d. pareiškėjas kreipėsi į banką ir informavo, kad jis tapo sukčiavimo auka. Pareiškėjas bankui paaiškino, kad 2025 m. sausio 14 d. jis rado skelbimą apie parduodamą automobilį interneto svetainėje¹. Automobilio pardavėjas paprašė pareiškėjo už automobilį, kurį pareiškėjas ketino įsigyti, pervesti avansą. Pareiškėjas, vykdydamas tariamo pardavėjo nurodymus, bankui pateikė nurodymą pervesti mokėjimo operacijos lėšas į gavėjo sąskaitą, todėl mokėjimo operaciją buvo įvykdyta. Pareiškėjui nepavykus susisiekti su tariamu pardavėju, jis suprato buvęs apgautas sukčių. Pareiškėjas prašė, kad bankas jam grąžintų mokėjimo operacijos lėšas.

Bankui atsisakius pareiškėjui grąžinti mokėjimo operacijos sumą, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas Lietuvos bankui pakartotoj bankui pretenzijoje nurodytas mokėjimo operacijos inicijavimo ir patvirtinimo aplinkybes ir teigė, kad tapo sukčiavimo auka. Pareiškėjas patvirtino, kad jis pats iš savo banko sąskaitos gavėjui inicijavo ir patvirtino mokėjimo operaciją. Pareiškėjas teigė, kad, jo nuomone, bankas neveikė tinkamai ir laiku nesikreipė į lėšų gavėją, kad mokėjimo operacija būtų atšaukta, dėl to bankui nepavyko sugrąžinti mokėjimo operacijos lėšų.

Atsiliepime bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti. Bankas teigė tinkamai įvykdęs paties pareiškėjo autorizuotą mokėjimo operaciją. Bankas pabrėžė, kad pareiškėjas neginčia fakto, kad jis pats inicijavo mokėjimo operaciją. Bankas paaiškino, kad, tik gavęs pareiškėjo prašymą grąžinti mokėjimo operacijos sumą, 2025 m. sausio 15 d. kreipėsi į gavėją su prašymu atšaukti mokėjimo operaciją, tačiau gavėjas nesutiko grąžinti mokėjimo operacijos lėšų.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindų, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindų priima sprendimą.

Ginčas kilo dėl banko atsisakymo grąžinti pareiškėjui mokėjimo operacijos sumą (iš viso

¹ <https://www.otomoto.pl/osobowe/oferta/volkswagen-tiguan-volkswagen-tiguan-2-0-tdi-co-ID6H2Ik8.html>

6 359 Eur) pagrįstumo.

Ginčo šalis siejo sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Tarp šalių nėra ginčo dėl mokėjimo operacijos autorizavimo, todėl šio mokėjimo autorizavimo aplinkybės toliau sprendime nebus plačiau analizuojamos, laikant mokėjimo operaciją autorizuota.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjo reikalavimo bankui pagrįstumą, Lietuvos banko nuomone, būtina nustatyti, ar: 1) bankas pagrįstai įvykdė mokėjimo operaciją; 2) turėjo pareigą atšaukti mokėjimo operaciją.

1. Dėl banko pareigos įvykdyti mokėjimo operaciją.

Vertinant, ar nagrinėjamu atveju bankas pagrįstai įvykdė mokėjimo operaciją, svarbu pažymėti, kad autorizuotų mokėjimo operacijų įvykdymo atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas (nagrinėjamu atveju – bankas) neturi imperatyvios pareigos grąžinti mokėtojui (nagrinėjamu atveju – pareiškėjui) jų sumų, išskyrus Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytus atvejus, kurie nagrinėjamu atveju nėra aktualūs, nes mokėjimo operacija netenkina Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatytų sąlygų, kurioms esant mokėtojas įgytą teisę atgauti tokiu būdu atliktos autorizuotos mokėjimo operacijos sumą².

Kitais, negu Mokėjimų įstatymo 41 straipsnyje nustatyti, atvejais banko pareiga grąžinti pareiškėjui mokėjimo operacijos sumą, Lietuvos banko nuomone, galėtų kilti tik tada, jeigu būtų nustatyta, kad bankas dėl nuo jo priklausančių aplinkybių mokėjimo operacijos neįvykdė ir (arba) įvykdė ją netinkamai.

Vadovaujantis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, gavėjo ar per gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Pagal Mokėjimų įstatymo 46 straipsnį, mokėjimo paslaugų teikėjas privalo užtikrinti, kad po mokėjimo nurodymo gavimo mokėjimo operacijos suma būtų įskaityta į mokėjimo nurodyme nurodyto gavėjo sąskaitą minėtame straipsnyje nustatytais terminais, o Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 6 dalyje nustatyta mokėjimo paslaugų teikėjo atsakomybė už mokėtojo inicijuotos mokėjimo operacijos neįvykdymą, netinkamą ar pavėluotą įvykdymą. Tai reiškia, kad šiuo atveju bankas neturėjo teisės aktuose nustatyto pagrindo pareiškėjo pateikto mokėjimo nurodymo nevykdyti.

Remiantis bylos duomenimis, pagrindo teigti, kad bankas neįvykdė mokėjimo operacijos ir (arba) ją įvykdė netinkamai, nenustatyta. Ginčo byloje turimi pareiškėjo paaiškinimai leidžia daryti išvadą, kad mokėjimo operacija buvo įvykdyta tinkamai, t. y. pagal paties pareiškėjo bankui pateiktą mokėjimo nurodymą. Pareiškėjas fakto, kad jis pats inicijavo ir patvirtino mokėjimo operaciją, neginčia.

Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad bankas pagrįstai įvykdė mokėjimo operaciją, todėl atsisakymas grąžinti pareiškėjui mokėjimo operacijos sumą laikytinas teisėtu ir pagrįstu. Nenustačius aplinkybių, dėl kurių bankui kiltų pareiga grąžinti pareiškėjui mokėjimo operacijų sumą, pagrindo laikyti pareiškėjo reikalavimą bankui pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas šioje dalyje yra atmestinas.

2. Dėl mokėjimo nurodymo įvykdyti mokėjimo operaciją atšaukimo

Pareiškėjas teigė, kad, jam kreipusis į banką dėl mokėjimo operacijos atšaukimo, bankas nesiėmė tinkamų veiksmų, kad ją atšauktų.

Vertinant banko pareigą atšaukti mokėjimo operacijos vykdymą, pažymėtina, kad, pagal Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalies nuostatas, mokėjimo paslaugų vartotojas negali atšaukti

² Mokėjimų įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad turi būti tenkinamos abi šios sąlygos: 1) autorizuojant mokėjimo operaciją nebuvo nurodyta tiksli mokėjimo operacijos suma; 2) mokėjimo operacijos suma yra didesnė už sumą, kurios pagrįstai galėjo tikėtis mokėtojas.

mokėjimo nurodymo po to, kai jį gauna mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis. Minėto Mokėjimų įstatymo straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta, kad, pasibaigus 1 dalyje nurodytam laikotarpiui, mokėjimo nurodymas gali būti atšauktas tik tuo atveju, kai dėl to susitaria mokėjimo paslaugų vartotojas ir atitinkamas mokėjimo paslaugų teikėjas, o šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais būtinas ir gavėjo sutikimas.

Taigi, pasibaigus Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nurodytam terminui, mokėjimo nurodymas gali būti atšauktas tik dėl to susitarus vartotojui ir jo mokėjimo paslaugų teikėjui, todėl nurodytos galimybės (t. y. mokėjimo nurodymo atšaukimo) įtvirtinimas Mokėjimų įstatyme neturėtų būti vertinamas kaip priverstinis lėšų grąžinimas mokėtojui, esant jo atitinkamam prašymui (pasibaigus 44 straipsnio 1 dalyje nurodytam terminui).

Banko mokėjimo paslaugų teikimo sąlygos reglamentuoja, kad „mokėjimą (įskaitant periodinį mokėjimą arba SEPA tiesioginį debetą) galite atšaukti bet kuriuo metu iki darbo dienos, kuri yra prieš mokėjimo iš jūsų sąskaitos įvykdymo terminą, pabaigos.“

Pažymėtina, kad nei Mokėjimų įstatyme, nei šalių susitarime (banko mokėjimo paslaugų teikimo sąlygose) nurodytos sąlygos atšaukti mokėjimo nurodymą įvykdyti ginčijamą mokėjimo operaciją nagrinėjamo ginčo atveju nebuvo nustatytos. Pareiškėjas į banką kreipėsi praėjus vienai dienai po to, kai mokėjimo nurodymas buvo įvykdytas.

Remiantis ginčo byloje esančiais duomenimis, pareiškėjo prašymas atšaukti mokėjimo operaciją bankui buvo pateiktas praėjus 1 dienai po to, kai mokėjimo nurodymą jau buvo gavęs bankas, todėl Mokėjimų įstatyme nustatytas mokėjimų nurodymo atšaukimo terminas jau buvo praėjęs ir bankas atšaukti pareiškėjo vardu pateikto mokėjimo nurodymo nebegalėjo.

Banko Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, bankas, 2025 m. sausio 15 d. gavęs pareiškėjo prašymą atšaukti mokėjimo operaciją, tą pačią dieną (09:25 val. laiku) kreipėsi į gavėjo banką, tačiau grąžinti lėšų nepavyko.

Atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta pirmiau, nėra pagrindo teigti, kad bankas nepagrįstai įvykdė mokėjimo operaciją ir kad nepagrįstai jos neatšaukė.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą³.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Teisėkūros skyriaus vadovė,
pavarduojanti direktorių

Kristina Sačilkienė

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.